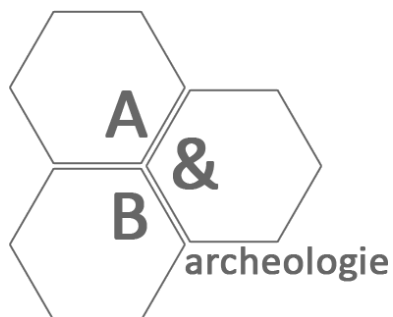

Nota Wakken Oeselgemstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

3-7-2026

Titel: Nota Wakken Oeselgemstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Projectcode bureauonderzoek: 2021F372

Bekrachtigde archeologienota: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/20323>

Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2024K280

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2024K281

Intern projectnummer: 2024.160

Locatiegegevens: provincie West-Vlaanderen, Wakken (Dentergem), Oeselgemstraat-Molenstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 82162,37 en Y: 180097,89; X: 82408,69 en Y: 180248,79

Oppervlakte plangebied: 11.480m²

Oppervlakte verkaveling: 10.275 m²

Kadastergegevens: Dentergem, afdeling 4, sectie B, perceelnummers 999G, 1008B3, 1008D3, 1008M2, 1008N2, 1008P2, 1008P3, 1008R3, 1008W2 en 1008Y2

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (archeoloog), Maarten Bracke (veldwerkleider en erkend-archeoloog), Paulien Fonteyn (archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 3/07/2026

© Acke & Bracke bv, Dorpvaart 76, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	5
1.1. WETTELIJK KADER	5
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.2.1. VRAAGSTELLING	5
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	7
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	7
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	9
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	9
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	9
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	9
2. LANDSCHAPPELIJKE BORINGEN	10
2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	10
2.1.1. VRAAGSTELLING	10
2.1.2. RANDVOORWAARDEN	11
2.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	11
2.2. ASSESSMENT	12
2.2.1. LANDSCHAPPELIJKE RESULTATEN	12
2.2.2. ASSESSMENT VONDSTEN	18
2.2.3. ASSESSMENT STALEN	18
2.2.4. ASSESSMENT CONSERVATIE	18
2.3. SYNTHESE	19
2.3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	19
2.3.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	19
3. PROEFSLEUVENONDERZOEK	21
3.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	21
3.1.1. VRAAGSTELLING	21
3.1.2. RANDVOORWAARDEN	21
3.1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	22
3.2. ASSESSMENT	24
3.2.1. ASSESSMENT AARDKUNDIGE OPBOUW	24
3.2.2. ASSESSMENT SPOREN	28
3.2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	42
3.2.4. ASSESSMENT STALEN	44
3.2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	44
3.2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	44
3.3. SYNTHESE	45
3.3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	45
3.3.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	45

4.	<u>SAMENVATTING</u>	47
5.	<u>BIBLIOGRAFIE</u>	49
6.	<u>BIJLAGES</u>	50

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Oeselgemstraat te Wakken (deelgemeente van Dentergem, provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3.000m² of meer bedraagt, diende de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹ werd opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog en bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een landschappelijk booronderzoek, en indien nodig een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek, en een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in een uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de archeologienota waren de volgende vraagstellingen opgenomen²:

- Met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek:
 - Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
 - Zijn er zones die verstoord zijn³? Zo ja, kunnen deze afgebakend worden? Heeft de verstoring het archeologisch niveau eveneens verstoord?
 - Zijn er indicaties voor steentijdsites? (Is een voldoende intacte bodem aanwezig⁴? Zijn er paleobodems aanwezig?) Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg bijkomend onderzoek noodzakelijk i.f.v. steentijdsites?

¹ Devroe, Keijers 2021a; 2021b.

² Devroe, Keijers 2021b, 4, 6-8.

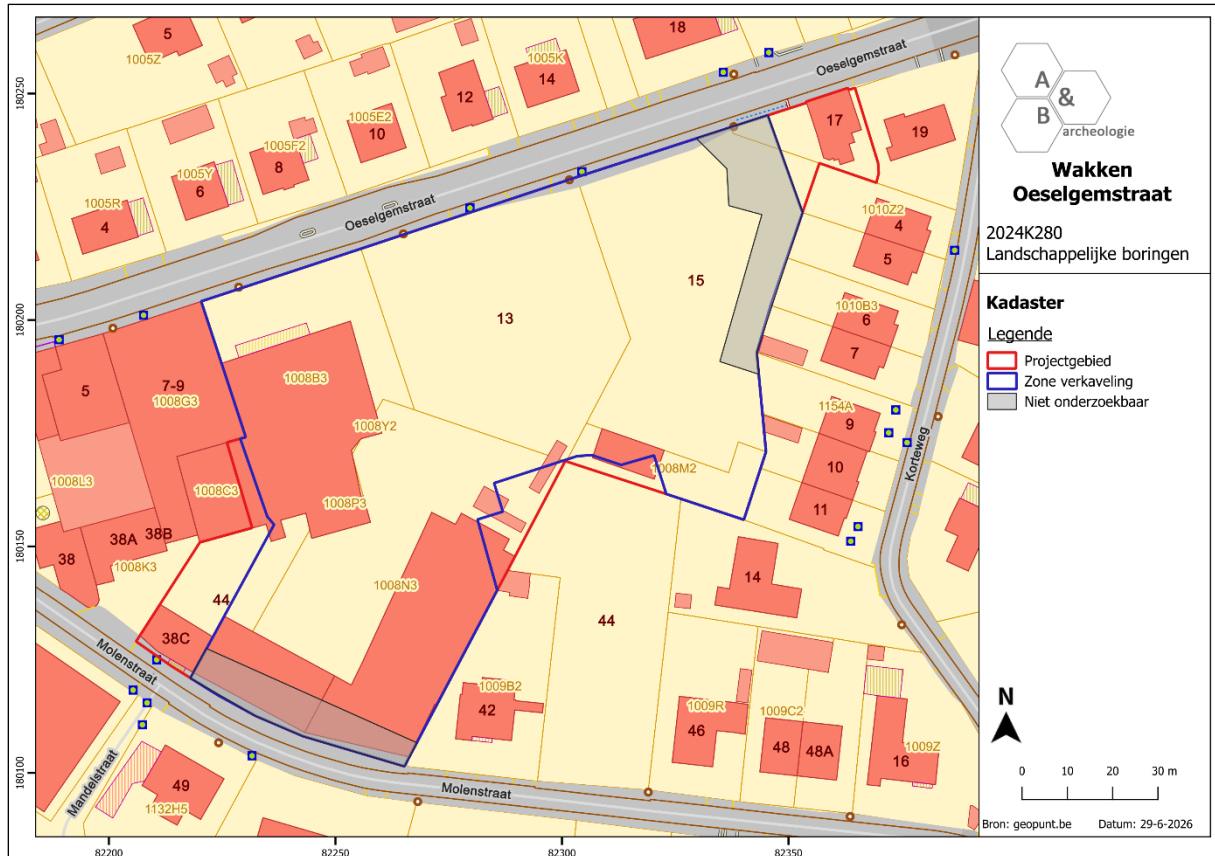
³ Onder verstoorde zones wordt verstaan: een zone die recent (in de nieuwste tijd) werd verstoord door machinale vergravingen, nivellerings, ...

⁴ Met voldoende intacte bodem wordt een bodem bedoeld die niet met regelmaat gediëpploegd werd, niet zo sterk afgetopt of dusdanig vergraven door recente ingrepen dat alle archeologisch relevante niveaus verdwenen zijn. Indien geen of nauwelijks bodemverstoring heeft plaatsgevonden, wil dat niet zeggen dat een bodem niet (deels) intact kan zijn. Hiermee dient rekening te worden gehouden wanneer de beslissing aangaande het wel of niet uitvoeren van archeologische boringen wordt genomen.

- Is er potentieel voor sporensites? Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?
- Met betrekking tot het verkennend archeologisch booronderzoek:
 - Is er potentieel voor steentijdvindplaatsen binnen het projectgebied?
 - Zo ja, in welke zones en in welke horizont of laag bevinden zich deze artefacten?
 - Wat is de verticale en horizontale spreiding?
 - Kan de site afgebakend worden?
 - Wat is de datering?
 - Welk vervolgtraject kan worden gevolgd, rekening houdend met behoud in situ en ex situ?
- Met betrekking tot het waarderend archeologisch booronderzoek:
 - Is er potentieel voor steentijdvindplaatsen binnen het projectgebied?
 - Zo ja, in welke zones en op welke dieptes situeren deze zich?
 - Worden deze vindplaatsen bedreigd door de geplande werkzaamheden? Zijn er mogelijkheden tot behoud in situ of ex situ?
 - Welk vervolgtraject blijkt noodzakelijk?
- Met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek
 - Kunnen de gegevens van het landschappelijk booronderzoek bijgesteld worden?
 - Zijn er bodemsporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?
 - Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?
 - Maken de antropogene sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie?
 - Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
 - Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalnames zijn noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
 - Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

1.2.2. Randvoorwaarden

Enkele zones konden niet onderzocht worden tijdens het vooronderzoek. Zo was in het zuidwesten een zeer schuin talud naar de straatzijde aanwezig. In het noordoosten bevond zich daarnaast nog een parking en oprit van de aanpalende woningen. Ten zuiden ervan lag een berg steenpuin, afkomstig van de sloop van de parking en verharding ten westen van de berg. Hierdoor kon ca. 1.000m² niet onderzocht worden.

Figuur 1 Kadasterkaart met aanduiding van het plangebied en de niet onderzoekbare zones (bron: geopunt.be).

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door middel van een landschappelijk bodemonderzoek, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites, en een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op donderdag 18 juni 2026. In totaal werden 12 boringen uitgevoerd, verspreid over het volledige terrein. Hierbij werd algemeen een A-C profiel waargenomen, met plaatselijk afgetopte en verstoorde zones. De kans dat steentijd artefactensites *in situ* bewaard zouden zijn binnen het plangebied werd dan ook laag ingeschat. Er werd bijgevolg geen verder booronderzoek uitgevoerd. Gezien veelal wel een gunstig bewaarde C-horizont werd aangeboord, diende het proefsleuvenonderzoek wel nog uitgevoerd te worden zoals voorzien in het programma van maatregelen bij de archeologienota. Sites met grondsporen zouden immers bewaard zijn op dit niveau, waarvan de top zich situeerde op een diepte van ca. 0cm à 50cm onder het huidige maaiveldniveau.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op donderdag 25 juni 2026. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen werd tijdens het onderzoek aangepast naar de terreinomstandigheden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 2m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven gedicht.

De onderzoekbare zone voor het proefsleuvenonderzoek had een oppervlakte van ca. 9.275m². Hiervan werd ca. 1.047m² (11,3%) onderzocht door proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Toch kon er een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel van het plangebied.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken, sporen en de storten van de sleuven werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus; dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Hierbij werden 20 archeologische sporen en diverse recente verstoringen aangetroffen. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Ricoh WG-6. Er werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal. Stalen werden niet genomen gezien een verder onderzoek geadviseerd wordt. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden vijf referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

Bij de aanleg van de proefsleuven werd het vlak stelselmatig verdiept naar de C-horizont. Het archeologisch niveau bevond zich in de top van de C-horizont, op ca. 0cm tot 50cm onder het huidige maaiveldniveau, op een diepte van ca. +13,6m TAW in het zuidwesten tot ca. +14,5m TAW in het centrale noordelijke deel van het terrein.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op donderdag 18 juni 2026 door archeoloog en assistent aardkundige Bert Acke. Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op donderdag 25 juni 2026. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Maarten Bekaert. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider. Archeoloog Bert Acke vulde het team aan. De sleuven werden opgemeten met een GPS-toestel door erkend archeoloog Maarten Bracke, waarna de gegevens verwerkt werden tot bruikbaar kaartmateriaal.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota⁵ van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

⁵ Devroe, Keijers 2021a; 2021b.

2. Landschappelijke boringen

2.1. Beschrijvend gedeelte

In het programma van maatregelen bij de bureaustudie werd het volgende opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek: *‘Een landschappelijk bodemonderzoek geeft meer inzicht over de opbouw van het landschap en de gaafheid van het bodemprofiel. Dit kan ons meer vertellen over de gaafheid van eventuele archeologische vindplaatsen en met name voor moeilijk op te sporen steentijdsites.’*⁶

2.1.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de archeologienota waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek⁷:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Zijn er zones die verstoord zijn⁸? Zo ja, kunnen deze afgebakend worden? Heeft de verstoring het archeologisch niveau eveneens verstoord?
- Zijn er indicaties voor steentijdsites? (Is een voldoende intacte bodem aanwezig⁹? Zijn er paleobodems aanwezig?) Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg bijkomend onderzoek noodzakelijk i.f.v. steentijdsites?
- Is er potentieel voor sporensites? Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

⁶ Devroe, Keijers 2021b, 3.

⁷ Devroe, Keijers 2021b, 4, 6-8.

⁸ Onder verstoorde zones wordt verstaan: een zone die recent (in de nieuwste tijd) werd verstoord door machinale vergravingen, nivelleringen, ...

⁹ Met voldoende intacte bodem wordt een bodem bedoeld die niet met regelmaat gediepploegd werd, niet zo sterk afgetopt of dusdanig vergraven door recente ingrepen dat alle archeologisch relevante niveaus verdwenen zijn. Indien geen of nauwelijks bodemverstoring heeft plaatsgevonden, wil dat niet zeggen dat een bodem niet (deels) intact kan zijn. Hiermee dient rekening te worden gehouden wanneer de beslissing aangaande het wel of niet uitvoeren van archeologische boringen wordt genomen.

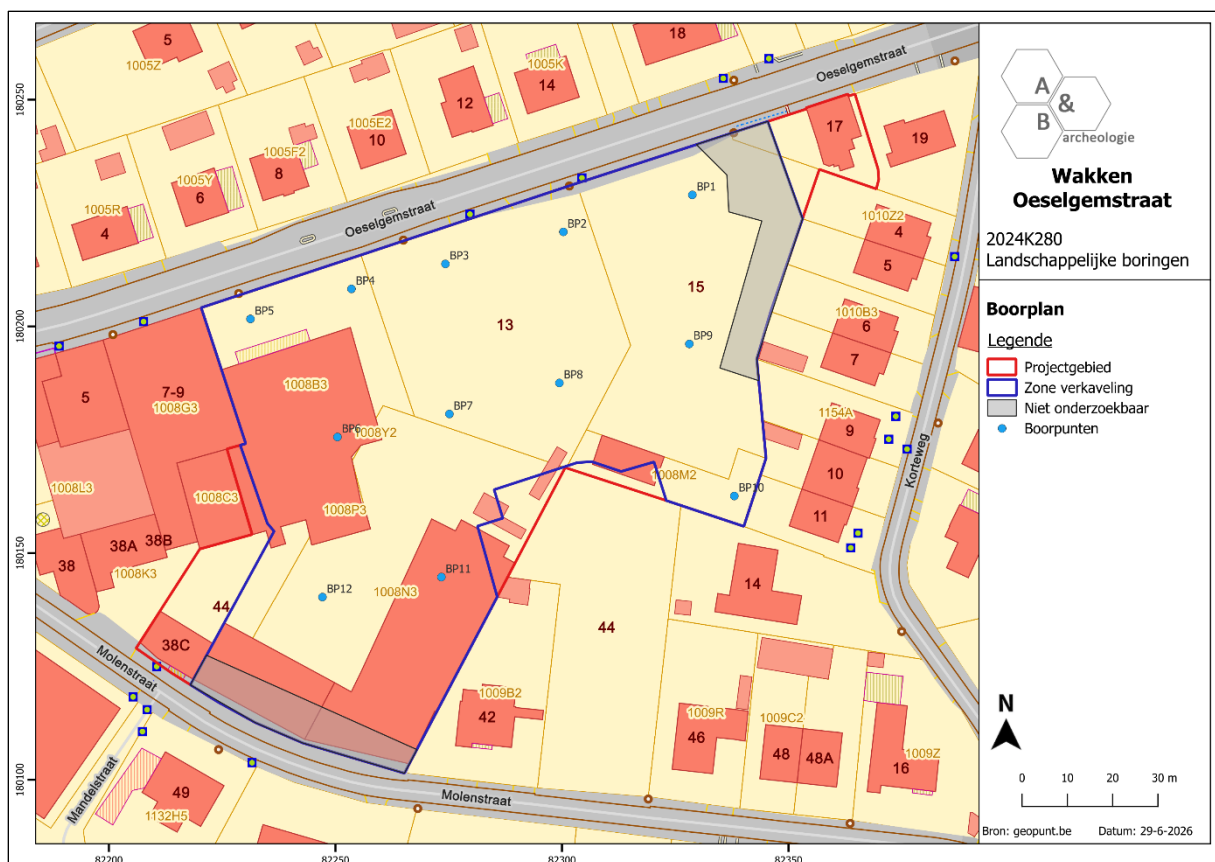
2.1.2. Randvoorwaarden

Enkele zones konden niet onderzocht worden tijdens het vooronderzoek. Zo was in het zuidwesten een zeer schuin talud naar de straatzijde aanwezig. In het noordoosten bevond zich daarnaast nog een parking en oprit van de aanpalende woningen. Ten zuiden ervan lag een berg steenpuin, afkomstig van de sloop van de parking en verharding ten westen van de berg. Hierdoor kon ca. 1.000m² niet onderzocht worden. Boorpunten 13 en 14 werden dan ook geschrapt.

2.1.3. Werkwijze en strategie

Uit het bureauonderzoek kwam naar voor dat landschappelijke boringen uitgevoerd dienden te worden om de aardkundige opbouw van het plangebied te onderzoeken, om na te gaan of er een paleobodem aanwezig is op het terrein en om de verstoringsgraad binnen het plangebied te bepalen. Landschappelijk booronderzoek omvat immers de kartering van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van de reconstructie van de aardkundige opbouw binnen het projectgebied. Bij het onderzoek werd het programma van maatregelen horende bij de bekrachtigde archeologienota gevolgd. De boringen werden uitgevoerd met een edelmanboor met diameter van 7cm. De boorprofielen werden gefotografeerd en beschreven per aardkundige eenheid.

Tijdens het booronderzoek werden geen sporen of vondsten aangetroffen. Bijgevolg is er geen nood aan conservatie. Er werden geen stalen genomen. Het veldwerk vond plaats op maandag 18 juni 2026 en werd uitgevoerd door archeoloog en assistent aardkundige Bert Acke in goede omstandigheden.

Figuur 2 Aanduiding van de uitgevoerde landschappelijke boringen op het GRB (bron: geopunt).

2.2. Assessment

2.2.1. Landschappelijke resultaten

De bredere landschappelijke context van het projectgebied werd reeds uitvoerig geschetst in het bureauonderzoek¹⁰.

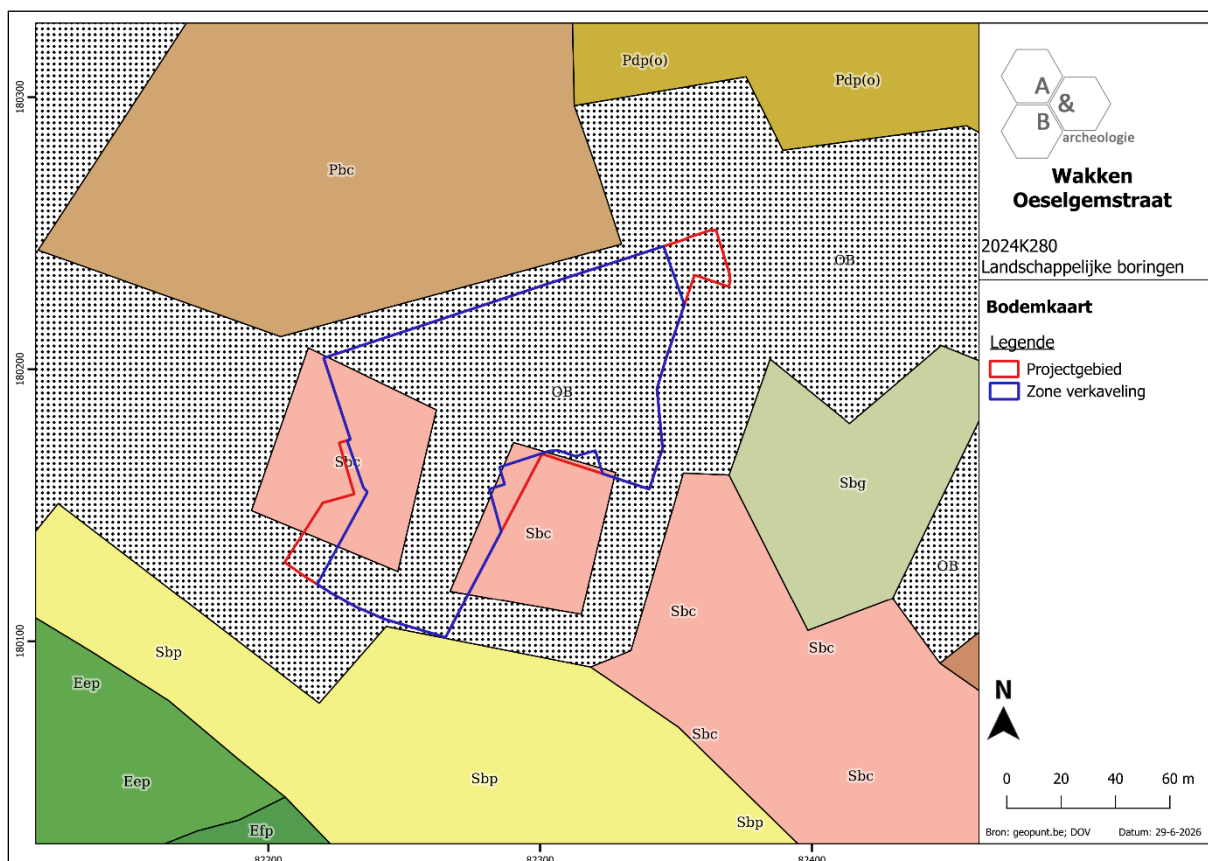
Op de bodemkaart worden binnen het plangebied bebouwde zones (type OB) en droge lemige zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (type Sbc) aangegeven.

Tijdens het landschappelijk booronderzoek werden 12 boringen uitgevoerd, verspreid over de onderzoekszone.

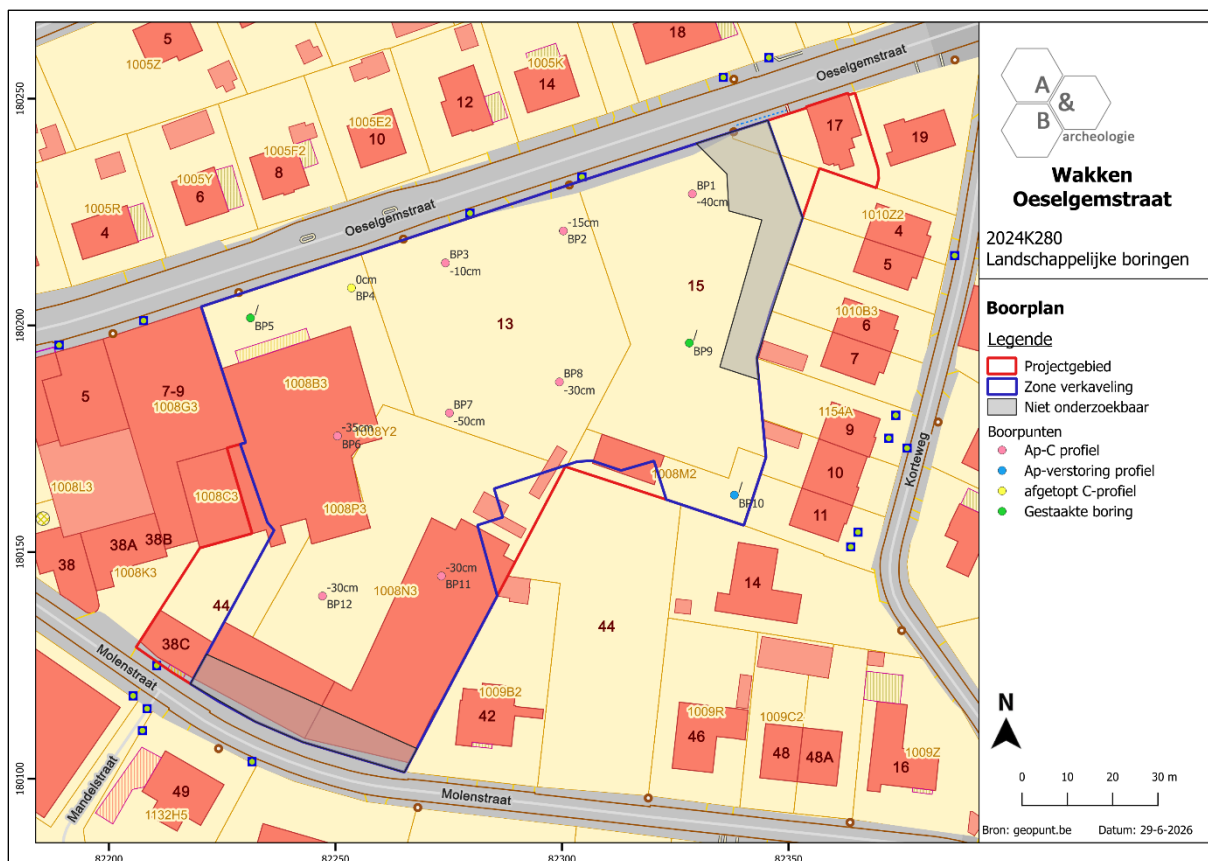
De meeste boringen vertoonden een Ap-C horizontensequentie waarbij de Ap-horizont ca. 10cm à 50cm dik was en bestond uit een bruingrijs, droog lemig zand. De onderliggende C-horizont was geelbruin tot beige gekleurd en bestond uit een droog lemig zand. In boorpunt 4 werd daarnaast een afgetopt profiel geattesteerd. De Ap-horizont – en mogelijk ook de top van de C-horizont – was hier niet langer aanwezig. De C-horizont, die bestond uit een geelbruin, droog lemig zand, werd hier vanaf het maaiveldniveau aangeboord. Boringen 5 en 9 dienden daarnaast gestaakt te worden op een diepte van ca. 20cm onder het maaiveldniveau vanwege grof puin in de bovengrond. Mogelijk wijst dit op enige bodemverstoring. Tot slot werd in profiel 10 onder de ca. 30cm dikke, bruingrijze Ap-horizont een verstoorde zone aangeboord tot een diepte van minstens 95cm onder het huidige maaiveldniveau.

De boringen leverden geen indicaties op voor een mogelijk gunstige, in situ bewaring van steentijd artefactensites. Er werd dan ook geen verder booronderzoek uitgevoerd. Sites met grondsporen zouden eventueel wel nog aanwezig kunnen zijn in de top van de C-horizont, op ca. 0cm à 50cm onder het maaiveldniveau. Tijdens het landschappelijk booronderzoek werden enkele mogelijke verstoringszones geattesteerd. Deze konden echter niet eenduidig afgebakend worden en dienen tijdens het proefsleuvenonderzoek gecontroleerd te worden.

¹⁰ Devroe, Keijers 2021a, 7-13.

Figuur 3 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: bureaustudie en DOV).

Figuur 4 Aanduiding van de profieltypen en de diepte van het archeologisch vlak op het GRB (bron: geopunt).

Figuur 5 Zicht op boorsequentie 1 met Ap-C profiel.

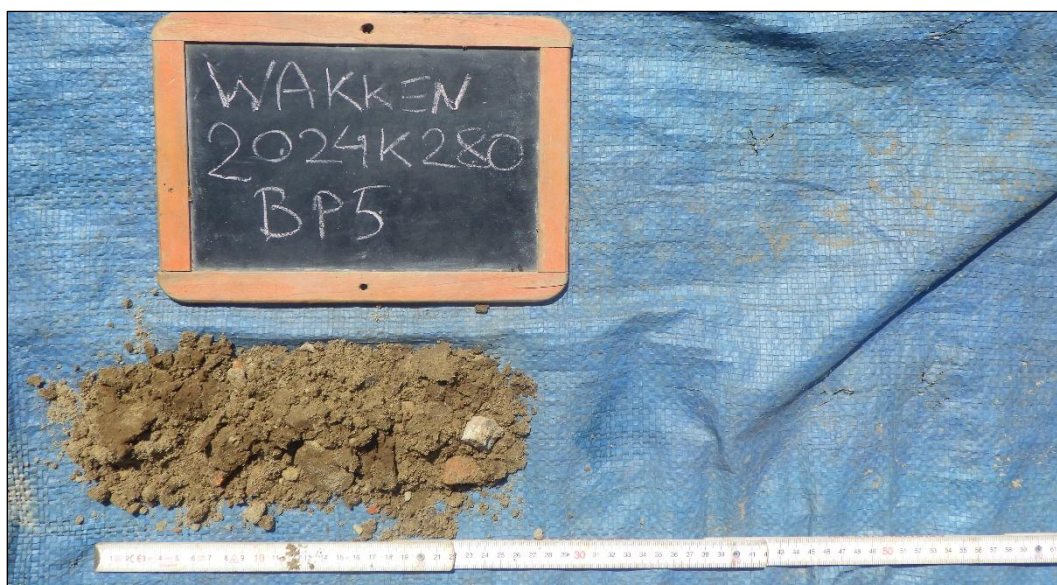
Figuur 6 Zicht op boorsequentie 2 met Ap-C profiel.

Figuur 7 Zicht op boorsequentie 3 met Ap-C profiel.

Figuur 8 Zicht op boorsequentie 4 met afgetopt C profiel.

Figuur 9 Zicht op boorsequentie 5 (gestaakt).

Figuur 10 Zicht op boorsequentie 6 met Ap-C profiel.

Figuur 11 Zicht op boorsequentie 7 met Ap-C profiel.

Figuur 12 Zicht op boorsequentie 8 met Ap-C profiel.

Figuur 13 Zicht op boorsequentie 9 (gestaakt).

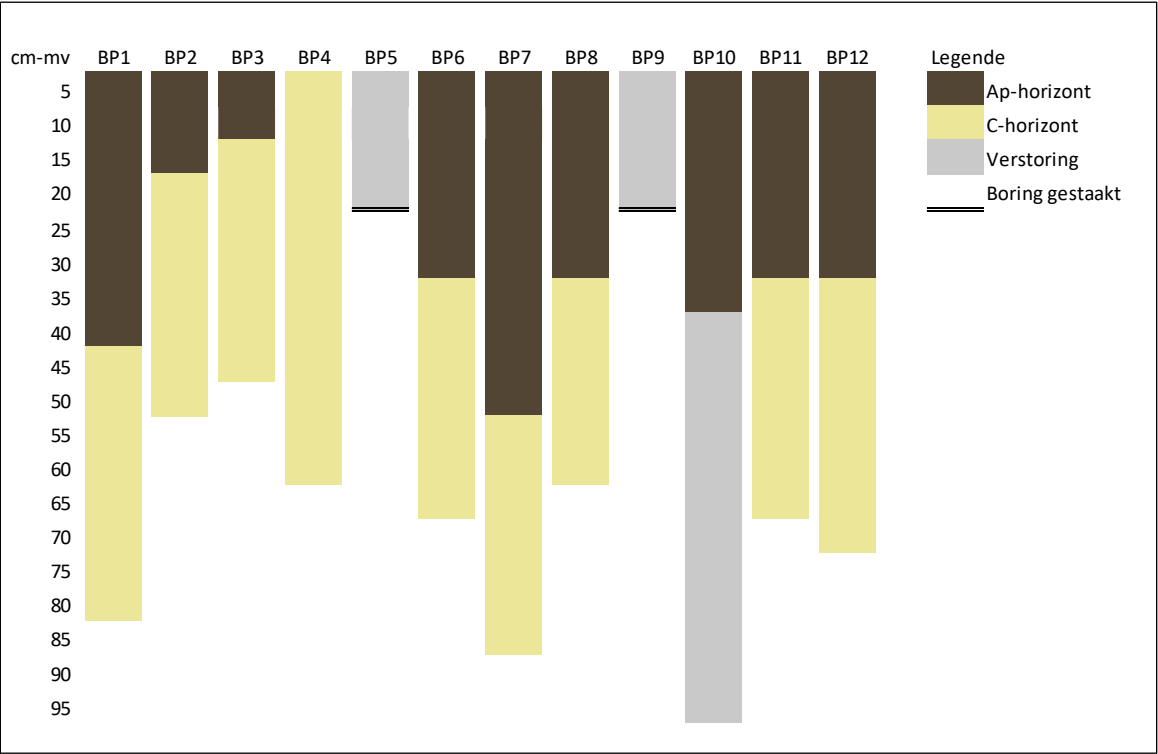
Figuur 14 Zicht op boorsequentie 10 met verstoord profiel.

Figuur 15 Zicht op boorsequentie 11 met Ap-C profiel.

Figuur 16 Zicht op boorsequentie 12 met Ap-C profiel.

Figuur 17 Grafische weergave van de boorkolommen.

- 2.2.2. Assessment vondsten
- Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het landschappelijk booronderzoek.
- 2.2.3. Assessment stalen
- Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het landschappelijk booronderzoek.
- 2.2.4. Assessment conservatie
- Niet van toepassing.

2.3. Synthese

2.3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

De landschappelijke boringen hebben aangetoond dat binnen de onderzoekszone droge lemige zandbodems zonder profielontwikkeling voorkomen. Plaatselijk werden daarnaast een afgetopte zone en enkele mogelijke verstoringszones gedocumenteerd. Er werden geen indicaties voor een mogelijke bewaring van steentijd artefactensites aangeboord. Sites met grondsporen zouden nog wel bewaard kunnen zijn op het niveau van de C-horizont, waarvan de top zich tussen ca. 0cm en 50cm onder het huidige maaiveldniveau bevindt. Mogelijk is de C-horizont plaatselijk wel verstoord of afgetopt. Dit dient tijdens het proefsleuvenonderzoek nagegaan te worden.

2.3.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de archeologienota waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek¹¹:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?

De meeste boringen vertoonden een Ap-C horizontensequentie waarbij de Ap-horizont ca. 10cm à 50cm dik was en bestond uit een bruingrijs, droog lemig zand. De onderliggende C-horizont was geelbruin tot beige gekleurd en bestond uit een droog lemig zand. In boorpunt 4 werd daarnaast een afgetopt profiel geattesteerd. De Ap-horizont – en mogelijk ook de top van de C-horizont – was hier niet langer aanwezig. De C-horizont, die bestond uit een geelbruin, droog lemig zand, werd hier vanaf het maaiveldniveau aangeboord. Boringen 5 en 9 dienden daarnaast gestaakt te worden op een diepte van ca. 20cm onder het maaiveldniveau vanwege grof puin in de bovengrond. Mogelijk wijst dit op enige bodemverstoring. Tot slot werd in profiel 10 onder de ca. 30cm dikke, bruingrijze Ap-horizont een verstoorde zone aangeboord tot een diepte van minstens 95cm onder het huidige maaiveldniveau.

- Zijn er zones die verstoord zijn¹²? Zo ja, kunnen deze afgebakend worden? Heeft de verstoring het archeologisch niveau eveneens verstoord?

Ter hoogte van BP10 werd onder de Ap-horizont een verstoord pakket aangeboord tot een diepte van ca. 95cm onder het maaiveldniveau. Daarnaast dienden boring 5 en 9 gestaakt te worden door de aanwezigheid van grof puin in de bovengrond. Dit kan eveneens wijzen op enige verstoring. De verstoring kon echter niet eenduidig afgebakend worden en dient gecontroleerd te worden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Ter hoogte van BP4 werd verder nog een afgetopt profiel geattesteerd. Het proefsleuvenonderzoek dient meer inzicht te bieden in deze aftopping en de gevolgen hiervan met betrekking tot het archeologisch niveau.

¹¹ Devroe, Keijers 2021b, 4, 6-8.

¹² Onder verstoorde zones wordt verstaan: een zone die recent (in de nieuwste tijd) werd verstoord door machinale vergravingen, nivellerings, ...

- Zijn er indicaties voor steentijdsites? (Is een voldoende intacte bodem aanwezig¹³? Zijn er paleobodems aanwezig?) Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg bijkomend onderzoek noodzakelijk i.f.v. steentijdsites?

Neen. De kans dat steentijdsites in situ bewaard zijn, kan op basis van de landschappelijke boringen zeer laag geacht worden.

- Is er potentieel voor sporensites? Zo ja, op welke diepte t.o.v. het maaiveld? Worden deze niveaus bedreigd door de geplande werkzaamheden en is bijgevolg een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

Ja. Sites met grondsporen zouden aanwezig kunnen zijn in de top van de C-horizont, op ca. 0cm à 50cm onder het huidige maaiveldniveau. Dit niveau wordt integraal bedreigd door de geplande werken (verkaveling), waardoor een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk geacht wordt.

¹³ Met voldoende intacte bodem wordt een bodem bedoeld die niet met regelmaat gediepploegd werd, niet zo sterk afgetopt of dusdanig vergraven door recente ingrepen dat alle archeologisch relevante niveaus verdwenen zijn. Indien geen of nauwelijks bodemverstoring heeft plaatsgevonden, wil dat niet zeggen dat een bodem niet (deels) intact kan zijn. Hiermee dient rekening te worden gehouden wanneer de beslissing aangaande het wel of niet uitvoeren van archeologische boringen wordt genomen.

3. Proefsleuvenonderzoek

3.1. Beschrijvend gedeelte

Om na te gaan of sites met grondsporen aanwezig zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied werd in het programma van maatregelen bij de bureaustudie een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd.

3.1.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de archeologienota waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek¹⁴:

- Kunnen de gegevens van het landschappelijk booronderzoek bijgesteld worden?
- Zijn er bodemsporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?
- Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?
- Maken de antropogene sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie?
- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalnames zijn noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

3.1.2. Randvoorwaarden

Enkele zones konden niet onderzocht worden tijdens het vooronderzoek. Zo was in het zuidwesten een zeer schuin talud naar de straatzijde aanwezig. In het noordoosten bevond zich daarnaast nog een parking en oprit van de aanpalende woningen. Ten zuiden ervan lag een berg steenpuin, afkomstig van de sloop van de parking en verharding ten westen van de berg. Hierdoor kon ca. 1.000m² niet onderzocht worden.

¹⁴ Devroe, Keijers 2021b, 4, 6-8.

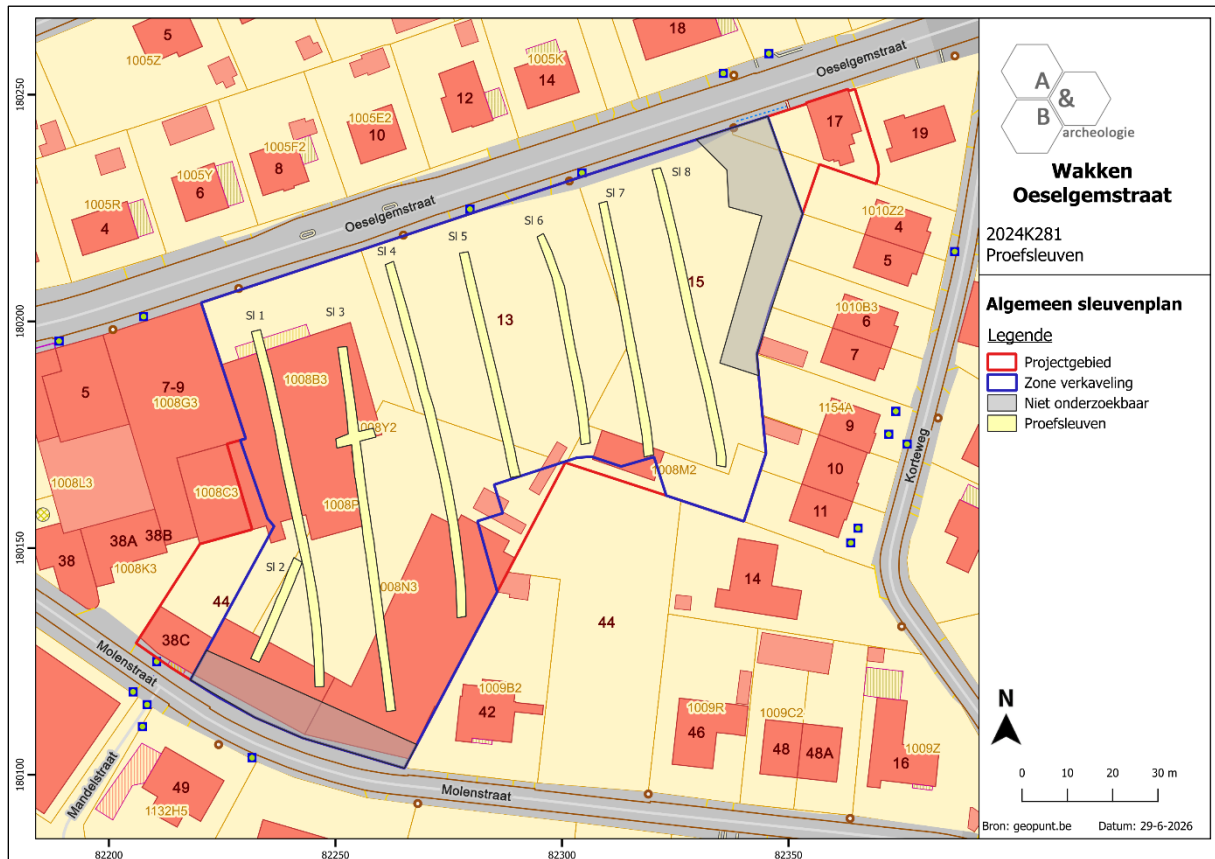
3.1.3. Werkwijze en strategie

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op donderdag 25 juni 2026. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen werd tijdens het onderzoek aangepast naar de terreinomstandigheden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 2m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven gedicht.

De onderzoekbare zone voor het proefsleuvenonderzoek had een oppervlakte van ca. 9.275m². Hiervan werd ca. 1.047m² (11,3%) onderzocht door proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkinggraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Toch kon er een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel van het plangebied.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken, sporen en de storten van de sleuven werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus; dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond. Hierbij werden 20 archeologische sporen en diverse recente verstoringen aangetroffen. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Ricoh WG-6. Er werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal. Stalen werden niet genomen gezien een verder onderzoek geadviseerd wordt. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden vijf referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

Bij de aanleg van de proefsleuven werd het vlak stelselmatig verdiept naar de C-horizont. Het archeologisch niveau bevond zich in de top van de C-horizont, op ca. 0cm tot 50cm onder het huidige maaiveldniveau, op een diepte van ca. +13,6m TAW in het zuidwesten tot ca. +14,5m TAW in het centrale noordelijke deel van het terrein.

Figuur 18 Algemeen sleuvenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

3.2. Assessment

3.2.1. Assessment aardkundige opbouw

Op de bodemkaart worden binnen het plangebied bebouwde zones (type OB) en droge lemige zandbodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (type Sbc) aangegeven.

De bodemopbouw werd tijdens het proefsleuvenonderzoek gedocumenteerd via vijf bodemprofielen, verspreid over de onderzoekszone.

De profielen vertoonden veelal een gelijkaardige bodemopbouw, overeenkomstig met de resultaten van het landschappelijk booronderzoek. In profielen 1, 2 en 4 kwam bovenaan een ca. 30cm (PR2 en PR3) à 40cm (PR1) dikke, bruingrijze Ap-horizont voor. Meteen hieronder bevond zich de beige tot geelbruine C-horizont, die bestond uit een droog lemig zand. Op de overgang tussen beide horizonten was sprake van bioturbatie. Ook in profiel 5 werd een Ap-C profiel gedocumenteerd. De Ap-horizont was daarbij ca. 30cm dik en vertoonde onderaan sporen van verstikking/verstoring. De grens met de C-horizont was eerder scherp, wat mogelijk op enige afgraving wijst. De C-horizont kenmerkte zich in dit profiel als een roestbruin tot geelbruin, droog lemig zand. Profiel 3, gesitueerd in het centrale noordelijke deel van het plangebied, vertoonde net als boring 4 een afgetopt profiel, waarbij de C-horizont reeds aan het maaiveld voorkwam. Hij bestond uit een geelbruin lemig zand met naar onderen toe enkele beige, zandige laagjes.

Figuur 19 Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de profielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Profiel 2 in sleuf 2.

Figuur 23 Profiel 3 in sleuf 4.

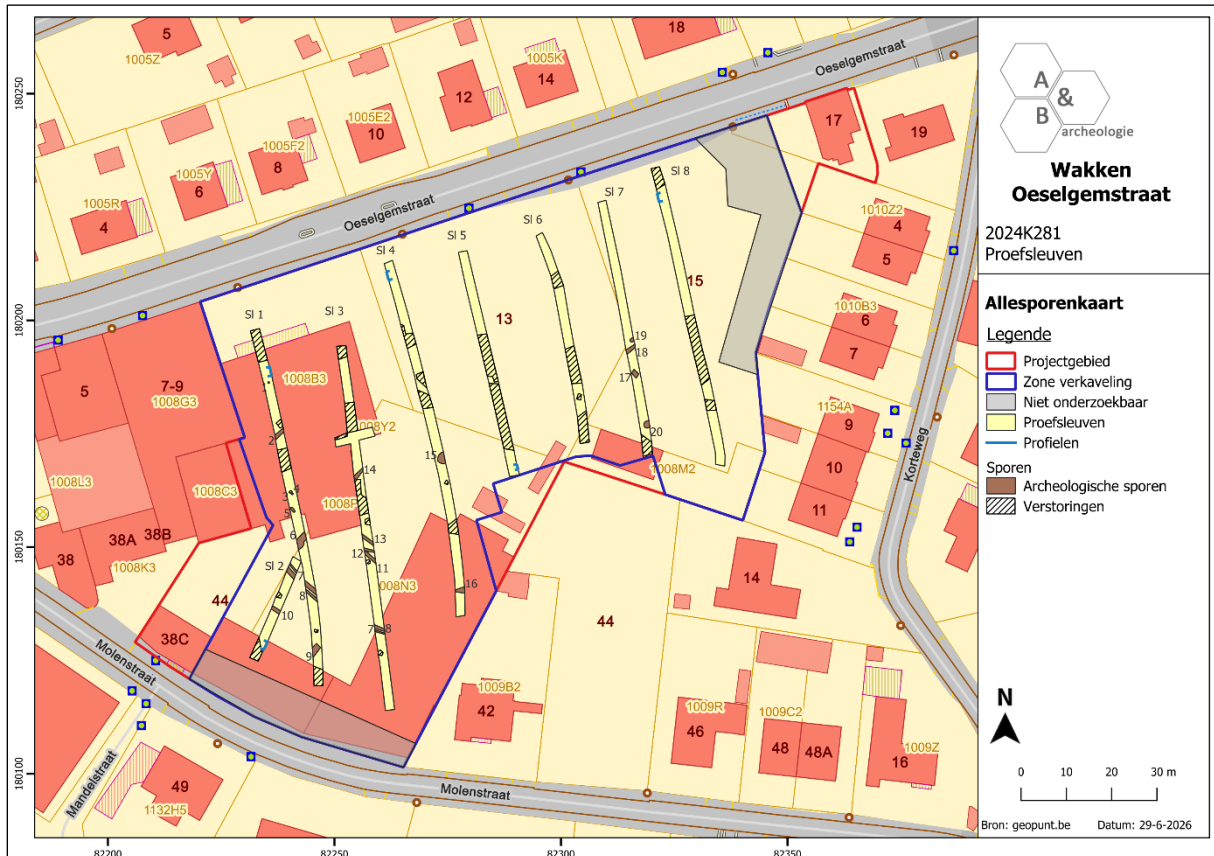
Figuur 24 Profiel 4 in sleuf 5.

Figuur 25 Profiel 5 in sleuf 8.

3.2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 20 relevante archeologische sporen aangetroffen. Het gaat om 10 (paal)kuilen en 10 greppels. De sporen kwamen voor in twee clusters, waarvan één gelegen in het westelijke deel van het terrein en één in het oostelijke deel. Ze dateren op basis van de eerste waarnemingen in de Romeinse tijd en de middeleeuwen en zijn wellicht te relateren aan bewoningssites uit deze periodes. Tussen en rond de sporenclusters kwamen daarnaast verspreid over het plangebied diverse verstoringszones voor. In het centrale noordelijke deel (sleuven 4 t.e.m. 7) was het archeologisch niveau afgetopt (cf. aardkundige opbouw: profiel 3).

Figuur 26 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt).

Figuur 27 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 3.

Figuur 28 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 4.

Figuur 29 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 5.

Figuur 30 Zicht op de afgetopte zone in het noorden van sleuf 6.

Figuur 31 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 6.

Figuur 32 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 8.

Westelijke sporencluster

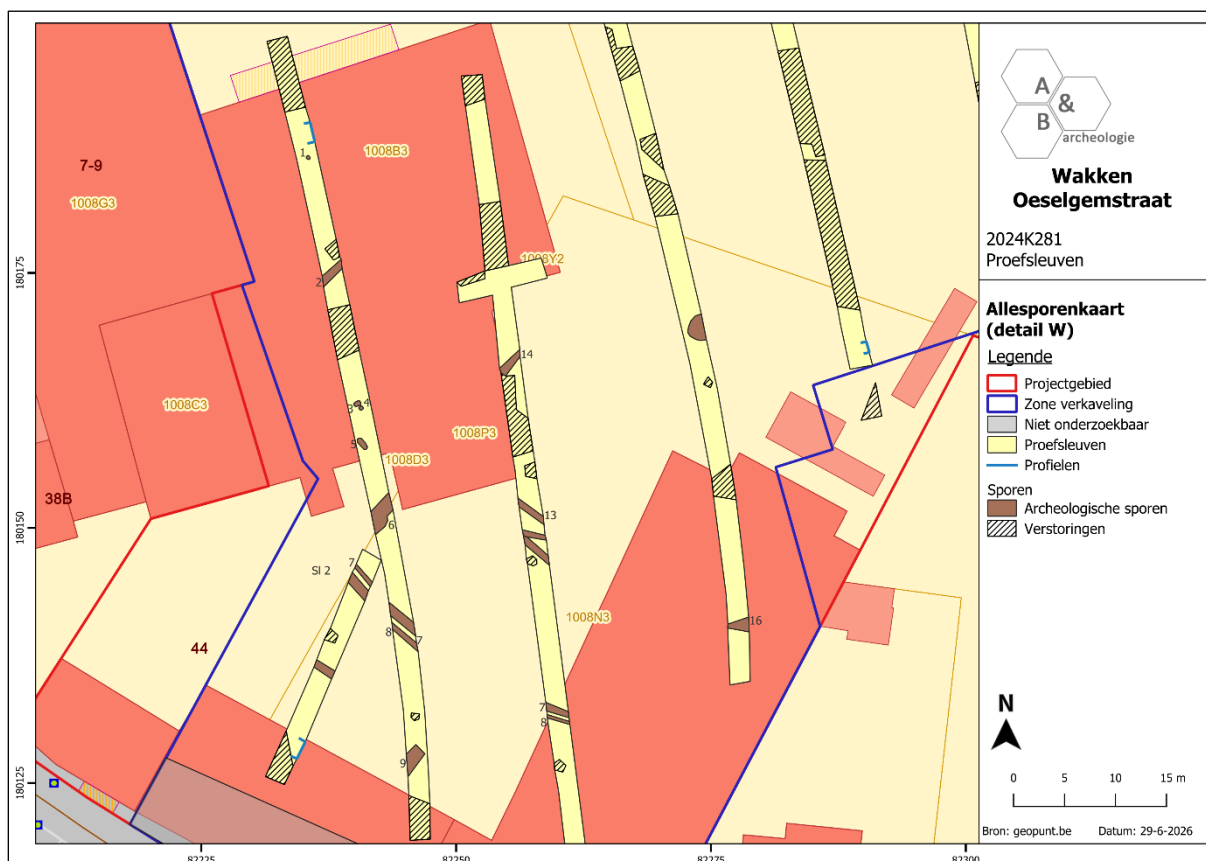
De mogelijke (paal)kuilen (S1, S3 t.e.m. S5) bevinden zich in sleuf 1 en worden veelal gekenmerkt door een lichtgrijze vulling en een ronde tot ovale aflijning. Er konden vooralsnog geen gebouwplattegronden onderscheiden worden, maar deze kunnen wel verwacht worden.

Kuil S9, gelegen in het zuiden van sleuf 1, kende een bruingrijze vulling en een rechthoekige aflijning. Het spoor liep echter verder door naar het zuidwesten, waardoor de precieze grootte niet gevat werd. Het zou eventueel ook om een greppel kunnen gaan.

Ook S16, gesitueerd in het zuidoosten van de eerste sporencluster, is mogelijk als kuil of greppel te omschrijven. Het spoor kende een bruingrijze vulling en bevatte een aanzienlijke hoeveelheid verbrande leem.

Even ten noorden van S16 werd een vermoedelijk ronde kuil (S15) met een diameter van ca. 2,5m geregistreerd. Het spoor had een vrij homogene, bruingrijze vulling.

Binnen deze sporencluster werden naast (paal)kuilen negen greppels aangesneden. S2, S6 en S14 kenden een oostnoordoost-westzuidwest verloop, de overige sporen (S7, S8, S10, S11 t.e.m. S13) waren westnoordwest-oostzuidoost tot noordwest-zuidoost georiënteerd. De meeste greppels waren eerder smal (ca. 30cm tot 100cm) en kenden een heterogene, bruingrijze vulling zonder noemenswaardige inclusies. S6 was ca. 160cm tot 200cm breed en vertoonde een donkergrijze vulling. Deze greppel komt qua verloop overeen met de huidige perceelsgrens die minstens teruggaat tot in de 19de eeuw. De overige greppels zijn vermoedelijk ouder. S7 kon op basis van enkele fragmenten reducerend gebakken aardewerk in de Romeinse tijd tot de middeleeuwen geplaatst worden. S8, die parallel aan S7 loopt, werd op basis van enkele vermoedelijke doliumfragmenten in de Romeinse tijd gedateerd. S11 bevatte tot slot een wandscherf roodbeschilderd aardewerk uit de volle middeleeuwen (10de-12de eeuw n.C.). Vermoedelijk behoort een groot deel van de andere sporen eveneens tot de Romeinse tijd of volle middeleeuwen.

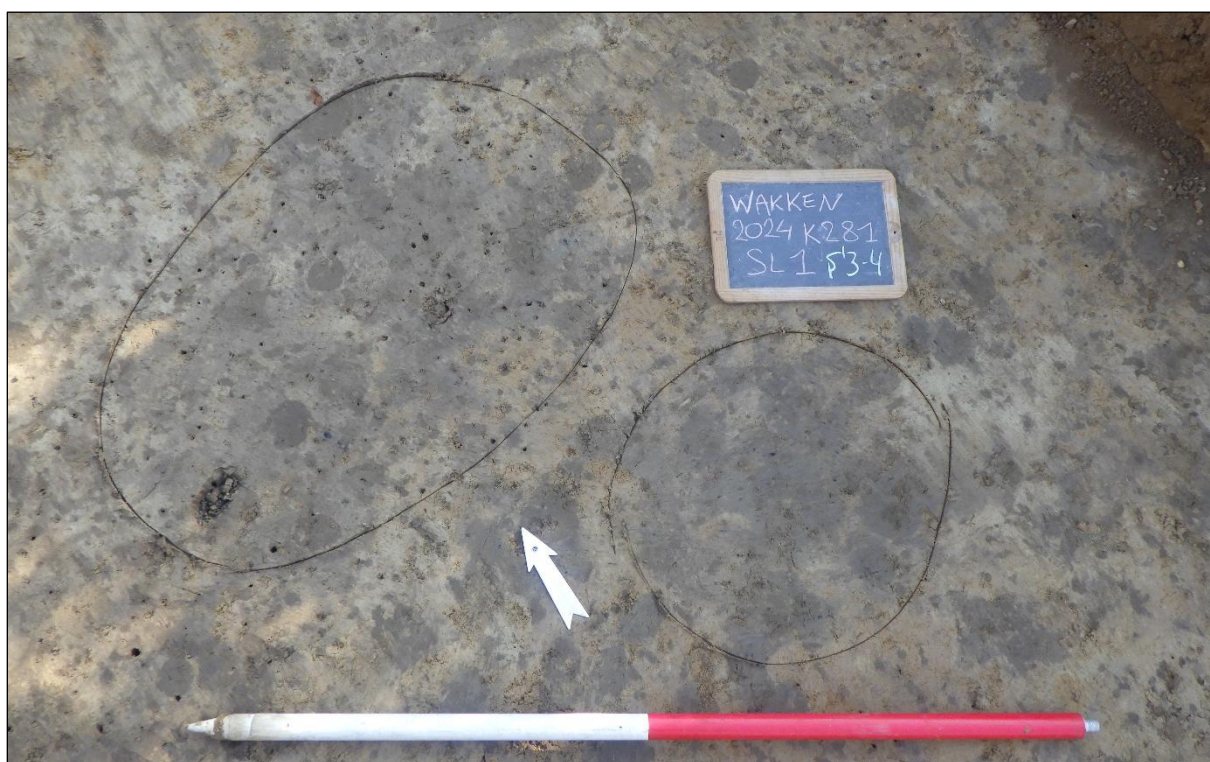
Figuur 33 Detail van de allesporenkaart ter hoogte van de westelijke sporencluster, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 34 Vlakfoto van (paal)kuil S1 in sleuf 1.

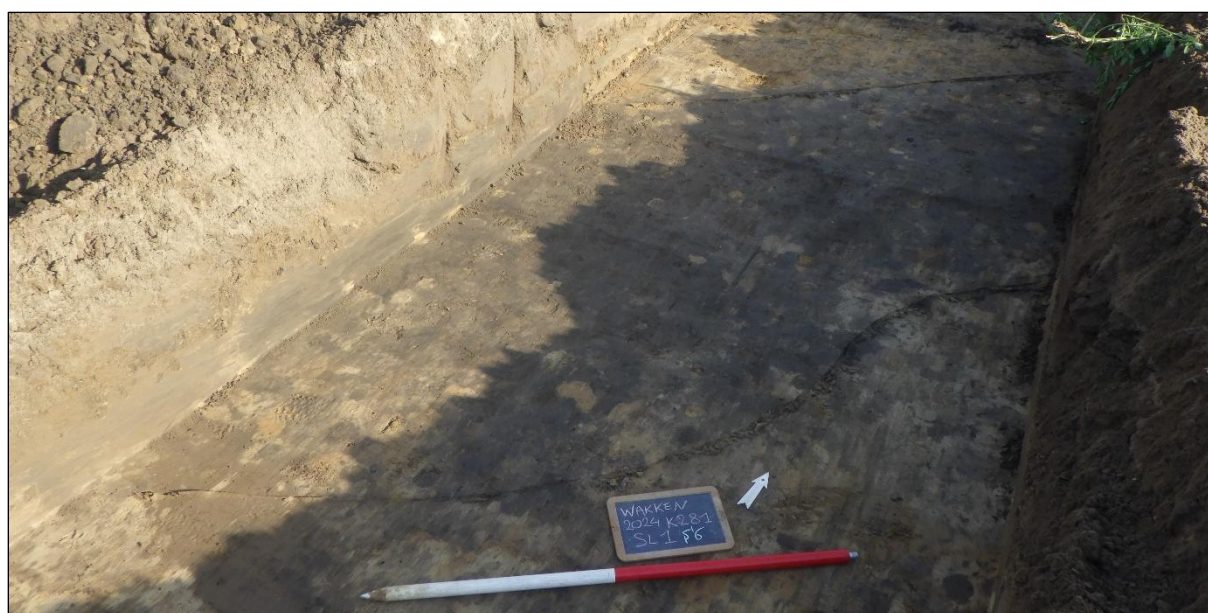
Figuur 35 Vlakfoto van greppel S2 en een recente kuil (verstoring) in sleuf 1.

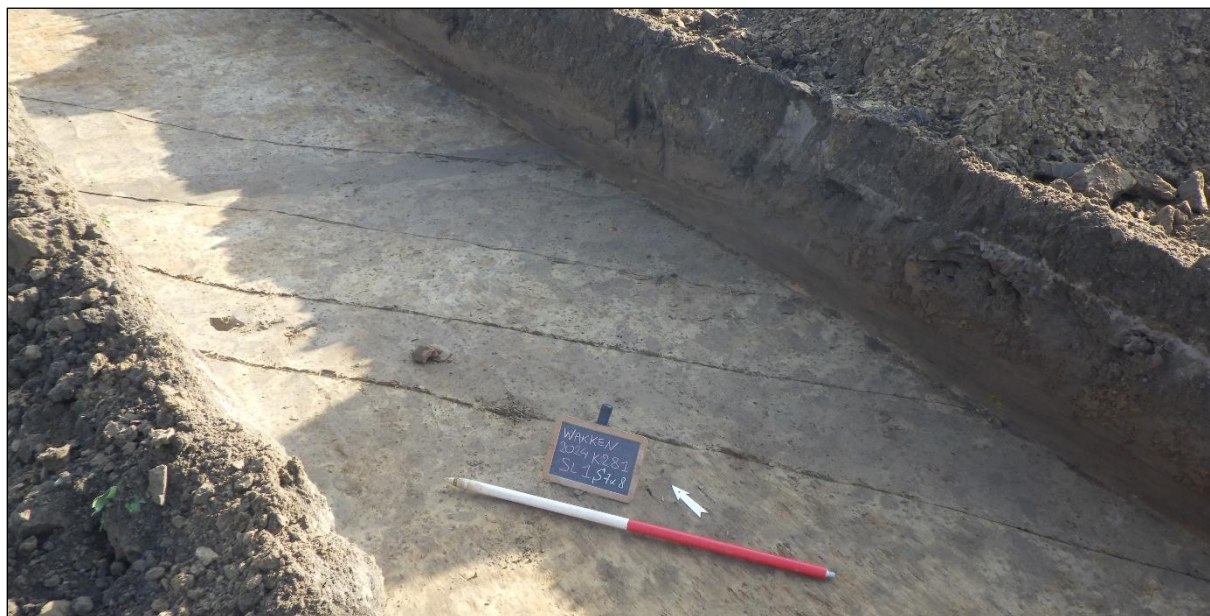
Figuur 36 Vlakfoto van (paal)kuilen S3 en S4 in sleuf 1.

Figuur 37 Vlakfoto van (paal)kuil S5 in sleuf 1.

Figuur 38 Vlakfoto van greppel S6 in sleuf 1.

Figuur 39 Vlakfoto van greppels S7 en S8 in sleuf 1.

Figuur 40 Vlakfoto van kuil of greppel S9 in sleuf 1.

Figuur 41 Vlakfoto van greppels S11 t.e.m. S13 in sleuf 3.

Figuur 42 Vlakfoto van kuil S15 in sleuf 4.

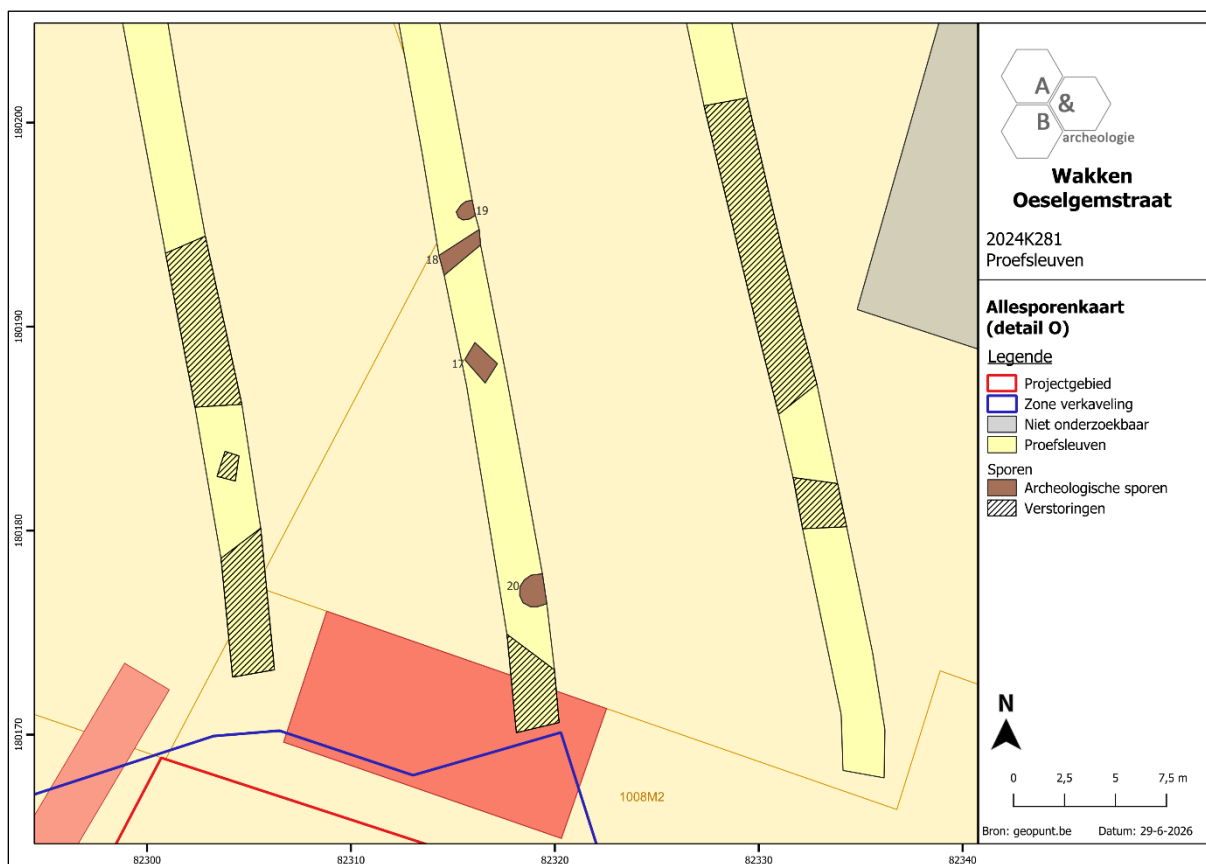
Figuur 43 Vlakfoto van kuil of greppel S16 in sleuf 4.

Oostelijke sporencluster

Kuilen S17, S19 en S20 bevonden zich in de oostelijke sporencluster. S17 had een rechthoekige vorm (ca. 1,5m bij 1,0m) en was noordwest-zuidoost georiënteerd. De kuil kende een donkergrijze vulling met houtskoolinclusies. S19 bevond zich even ten noorden en vertoonde een ovale vorm. De vulling van het spoor bestond uit een grijs tot zwart lemig zand met wat houtskoolinclusies. Tot slot werd in het zuiden van sleuf 7 een cirkelvormige kuil (S20) met een diameter van ca. 1,5m aangetroffen. Het spoor kende een (donker)grijsbruine vulling.

Tussen S17 en S19 bevond zich een oostnoordoost-westzuidwest georiënteerde greppel (S18). Deze was ca. 80cm breed en had een grijsbruine vulling.

De sporen uit de oostelijke sporencluster leverden vooralsnog geen vondstmateriaal op. Op basis van de gelijkaardige vulling en de oriëntatie van de greppel kan echter vermoed worden dat ze eveneens uit de Romeinse tijd tot volle middeleeuwen dateren.

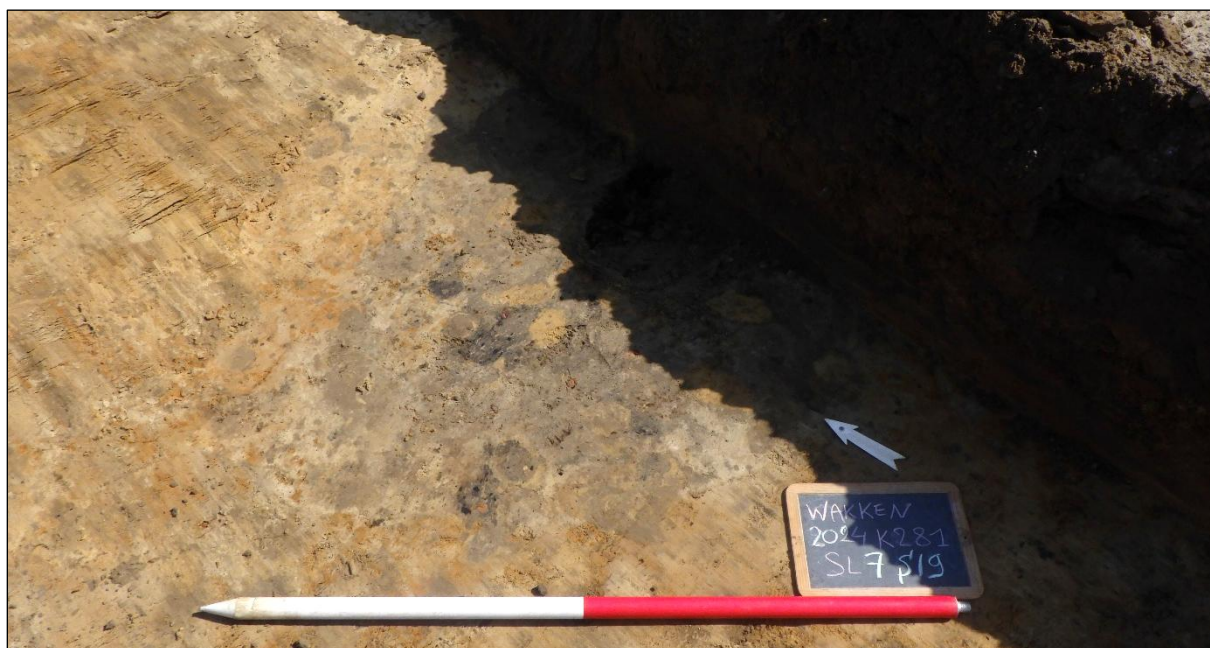
Figuur 44 Detail van de allesporenkaart ter hoogte van de oostelijke sporencuster, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 45 Vlakfoto van kuil S17 in sleuf 7.

Figuur 46 Vlakfoto van greppel S18 in sleuf 7.

Figuur 47 Vlakfoto van kuil S19 in sleuf 7.

Figuur 48 Vlakfoto van kuil S20 in sleuf 7.

3.2.3. Assessment vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan vondstmateriaal, aangetroffen in de archeologische sporen. Het gaat in totaal om zes aardewerkfragmenten met een totaalgewicht van 262g.

Greppel S7 bevatte twee fragmenten gedraaid, reducerend gebakken aardewerk met sporen van beroeting (inv. 1). De fragmenten konden vooralsnog slechts ruim in de Romeinse tijd tot middeleeuwen geplaatst worden.

In de vulling van greppel S8, die parallel loopt aan S7, werd daarnaast drie mogelijk fragmenten van een dolium met een bruinig baksel en fijne tot grove kwartsinclusies aangetroffen (inv. 2). Op basis van deze vondst werd de greppel in de Romeinse tijd gedateerd.

Tot slot werd ter hoogte van greppel S11 een wandfragment roodbeschilderd aardewerk teruggevonden (inv. 3). Het fragment dateert de greppel in de volle middeleeuwen, tussen de 10de en de 12de eeuw n.C.

Het vondstenensemble geeft aan dat de sporen op de site minstens tot twee verschillende fases behoren. Ze zijn te relateren aan een Romeinse en een volmiddeleeuwse aanwezigheid, mogelijk in de vorm van bewoning. Verder onderzoek dient echter meer inzicht te bieden in de precieze fasering en functie(s) van de site.

Figuur 49 Reducerend gebakken aardewerkfragmenten uit greppel S7 (inv. 1).

Figuur 50 Mogelijke doliumfragmenten uit greppel S8 (inv. 2).

Figuur 51 Wandfragment roodbeschilderd aardewerk uit greppel S11 (inv. 3).

3.2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek omdat een verder onderzoek geadviseerd wordt.

3.2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

3.2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In de archeologienota werd op basis van het landschappelijk, historisch en archeologisch kader een verhoogde archeologische verwachting vooropgesteld voor zowel steentijd artefactensites als voor sites met grondsporen vanaf het neolithicum tot de late middeleeuwen.

Het landschappelijk bodemonderzoek gaf aan dat er op het terrein droge lemige zandbodems zonder profielontwikkeling voorkwamen. De kans op de in situ bewaring van steentijd artefactensites werd op basis hiervan laag ingeschat. Grondsporen zouden wel nog bewaard kunnen zijn op het terrein, op het niveau van de C-horizont. Wel werden plaatselijk enkele mogelijke verstoringszones en een afgetopt profiel geattesteerd. De verstoringsgraad diende echter tijdens het proefsleuvenonderzoek gecontroleerd te worden.

Het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat er binnen het plangebied twee sporenclusters met (paal)kuilen en greppels aanwezig zijn. Deze behoren vermoedelijk tot een meerperiodensite uit de Romeinse tijd tot volle middeleeuwen. Rondom en tussen de archeologische sporen werden daarnaast enkele verstoringszones en een afgetopte zone geattesteerd. Hier worden geen archeologische sporen meer verwacht.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt een verdere opgraving geadviseerd ter hoogte van beide sporenclusters, over een oppervlakte van ca. 3.800m² en 1.000m².

3.3. Synthese

3.3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Het proefsleuvenonderzoek bracht sporen aan het licht die behoren tot een meerperiodensite uit de Romeinse tijd tot volle middeleeuwen. De sporen zijn wellicht te relateren aan bewoning. Er kunnen dan ook gebouwplattegronden, waterhoudende structuren zoals grachten, greppels, waterputten en waterkuilen, kuilen enz. verwacht worden. Het is daarnaast niet uit te sluiten dat ook sporen van artisanale of funeraire aard aanwezig zijn op het terrein. Ook sporen uit andere periodes zouden kunnen voorkomen. Een vlakdekkende opgraving dient meer inzicht te verschaffen in de precieze datering, fasering en aard van de sites.

3.3.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de archeologienota waren de volgende vraagstellingen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek¹⁵:

- Kunnen de gegevens van het landschappelijk booronderzoek bijgesteld worden?

Het proefsleuvenonderzoek bevestigde grotendeels de waarnemingen uit het landschappelijk booronderzoek. Zo werden binnen het plangebied droge lemige zandbodems zonder profielontwikkeling geattesteerd. Plaatselijk kwamen, zoals verwacht op basis van de boringen, verstoorde zones, en een afgetopt gebied voor.

- Zijn er bodemsporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?

Ja. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 20 antropogene, archeologisch relevante sporen en een groot aantal recente verstoringen geattesteerd.

- Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?

De archeologische sporen komen voor in de top van de C-horizont, op ca. 0cm à 50cm onder het huidige maaiveldniveau.

- Maken de antropogene sporen deel uit van één of meerdere structuren?

De sporen maken deel uit van minstens twee verschillende periodes. Ze behoren vermoedelijk tot bewoningssites uit de Romeinse tijd en de volle middeleeuwen. Het is echter niet uitgesloten dat ook andere functionaliteiten voorkomen binnen de site of dat meer periodes vertegenwoordigd zijn.

¹⁵ Devroe, Keijers 2021b, 4, 6-8.

- Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Op basis van het vooralsnog schaarse vondstmateriaal kunnen de sporen voorlopig in de Romeinse tijd en volle middeleeuwen gedateerd worden.

- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie?

Wellicht behoren de sporen tot een bewoningssite, maar ook sporen van artisanale en/of funeraire aard zouden kunnen voorkomen. De precieze omvang van de occupatie is onzeker. Wel lijkt de site verder te lopen buiten de grenzen van het plangebied, voornamelijk naar het zuiden en westen. Binnen het plangebied is de site vermoedelijk enigszins verstoord door de voormalige infrastructuur.

- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

Ja. Er wordt een vlakdekkende opgraving geadviseerd ter hoogte van beide sporenclusters, over een oppervlakte van ca. 3.800m (westen) en 1.000m² (oosten).

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

Bij het vervolgonderzoek wordt getracht een beter beeld te krijgen van de precieze aard, omvang en datering/fasering van de occupatie. Hiervoor worden de algemene richtlijnen in de Code van Goede Praktijk gevolgd.

- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?

De onderzoeksvragen worden behandeld in het programma van maatregelen.

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welk type staalnames zijn noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Ja. Er dient bij de opgraving rekening gehouden te worden met staalnames. Zo zullen houtskoolstalen of stalen van verbrande organische resten genomen moeten worden met het oog op ¹⁴C-datering. Daarnaast kunnen, indien geschikte, permanent natte contexten aanwezig zijn, ook stalen genomen worden voor paleo-ecologisch onderzoek.

- Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

Neen. Gezien het terrein verkaveld zal worden, dient uitgegaan te worden van een integrale verstoring over het volledige plangebied.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Oeselgemstraat te Wakken (deelgemeente van Dentergem, provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3.000m² of meer bedraagt, diende de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota¹⁶ werd opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog en bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een landschappelijk booronderzoek, en indien nodig een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek, en een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in een uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

In eerste instantie werden landschappelijke boringen uitgevoerd op het terrein. Dit onderzoek werd uitgevoerd op donderdag 18 juni 2026. In totaal werden 12 boringen uitgevoerd, verspreid over het volledige terrein. Hierbij werd algemeen een A-C profiel waargenomen, met plaatselijk afgetopte en verstoorde zones. De kans dat steentijd artefactensites *in situ* bewaard zouden zijn binnen het plangebied werd dan ook laag ingeschat. Er werd bijgevolg geen verder booronderzoek uitgevoerd. Gezien veelal wel een gunstig bewaarde C-horizont werd aangeboord, diende het proefsleuvenonderzoek wel nog uitgevoerd te worden zoals voorzien in het programma van maatregelen bij de archeologienota. Sites met grondsporen zouden immers bewaard zijn op dit niveau, waarvan de top zich situeerde op een diepte van ca. 0cm à 50cm onder het huidige maaiveldniveau.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op donderdag 25 juni 2026. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen werd tijdens het onderzoek aangepast naar de terreinomstandigheden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 2m breed. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie werden de sleuven gedicht.

De onderzoekbare zone voor het proefsleuvenonderzoek had een oppervlakte van ca. 9.275m². Hiervan werd ca. 1.047m² (11,3%) onderzocht door proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Toch kon er een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel van het plangebied.

In de archeologienota werd op basis van het landschappelijk, historisch en archeologisch kader een verhoogde archeologische verwachting vooropgesteld voor zowel steentijd artefactensites als voor sites met grondsporen vanaf het neolithicum tot de late middeleeuwen.

Het landschappelijk bodemonderzoek gaf aan dat er op het terrein droge lemige zandbodems zonder profielontwikkeling voorkwamen. De kans op de *in situ* bewaring van steentijd artefactensites werd op basis hiervan laag ingeschat. Grondsporen zouden wel nog bewaard kunnen zijn op het terrein, op het niveau van de C-horizont. Wel werden plaatselijk enkele mogelijke verstoringszones en een afgetopt

¹⁶ Devroe, Keijers 2021a; 2021b.

profiel geattesteerd. De verstoringsgraad diende echter tijdens het proefsleuvenonderzoek gecontroleerd te worden.

Het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat er binnen het plangebied twee sporenclusters met (paal)kuilen en greppels aanwezig zijn. Deze behoren vermoedelijk tot een meerperiodensite uit de Romeinse tijd tot volle middeleeuwen. Rondom en tussen de archeologische sporen werden daarnaast enkele verstoringszones en een afgetopte zone geattesteerd. Hier worden geen archeologische sporen meer verwacht.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt een verdere opgraving geadviseerd ter hoogte van beide sporenclusters, over een oppervlakte van ca. 3.800m² en 1.000m². De modaliteiten van het verder onderzoek worden besproken in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- Devroe A., Keijers D., 2021a. *Archeologienota – Verslag van resultaten. Dentergem – Oeselgemstraat*, Koersel: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bv.
- Devroe A., Keijers D., 2021b. *Archeologienota – Programma van maatregelen. Dentergem – Oeselgemstraat*, Koersel: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bv.
- www.geopunt.be

6. Bijlages

- Referentieprofielen

Projectcode		2024K281			Coördinaten	X 82235,94; Y 180189,48	
Type onderzoek		Proefsleuven				X 82236,41; Y 180187,71	
Profielnummer		PR1			Hoogte	+14,4m TAW	
Oriëntatie		N-Z			Grondwater	niet bereikt	
Datum		25/06/2026			Classificatie	Sbc	
Weer		Droog, zonnig				Droge lemige zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont	
Beschrijving		Paulien Fonteyn			Fotonr	52	
Landgebruik		Braakliggend			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		/					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	40	Droog	Ja	Duidelijk	Regelmatig
H2	C	40	-	Droog	Nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Grijsbruin		Droog		S	Lemig zand	Onderaan: bioturbatie	
Beige-geelbruin		Droog		S	Lemig zand	/	

Figuur 52 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

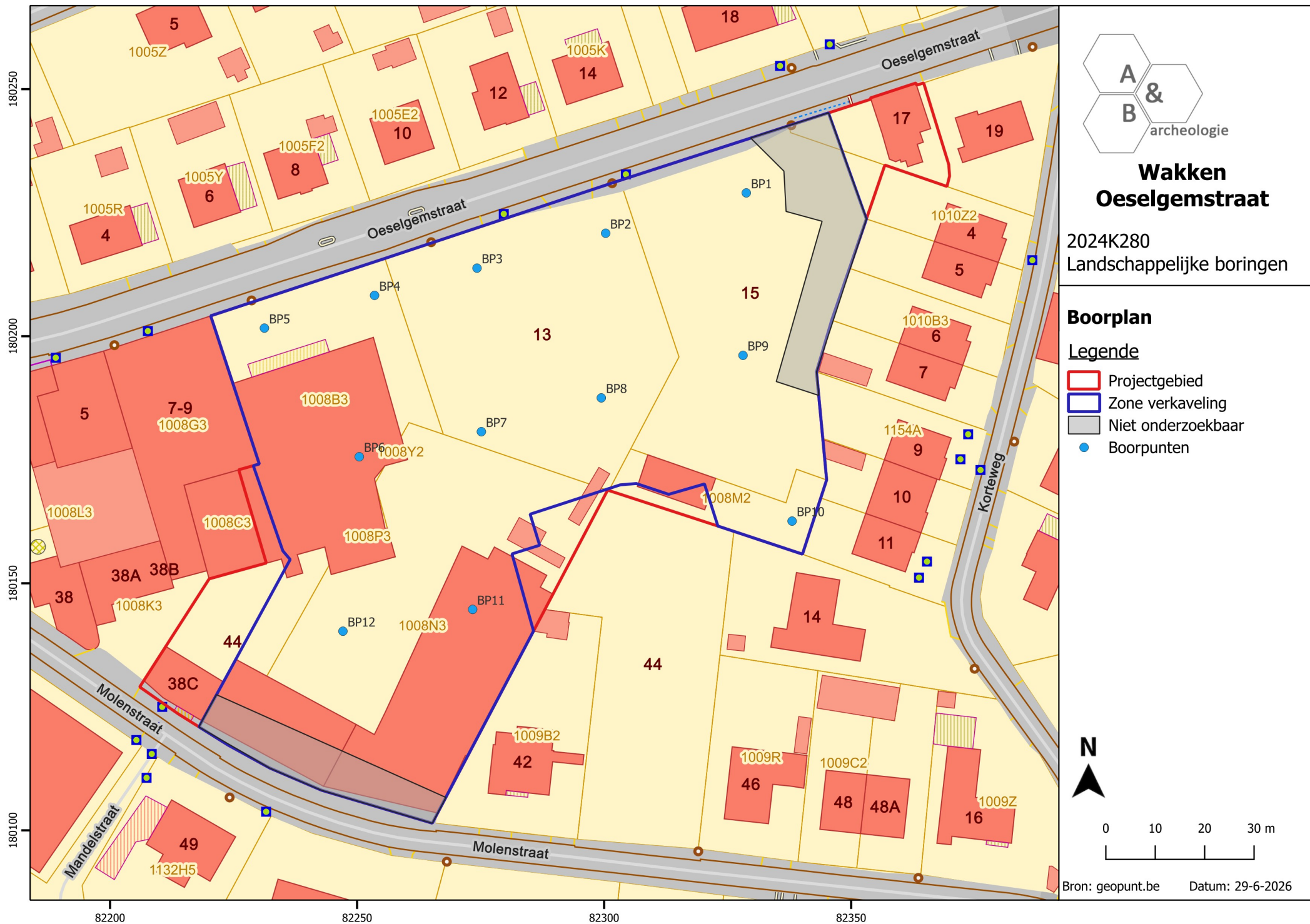
- Figurenlijst

Figuur 1 Kadasterkaart met aanduiding van het plangebied en de niet onderzoekbare zones (bron: geopunt.be).	7
Figuur 2 Aanduiding van de uitgevoerde landschappelijke boringen op het GRB (bron: geopunt).	11
Figuur 3 Uitsnede uit de bodemkaart ter hoogte van het plangebied (bron: bureaustudie en DOV)..	13
Figuur 4 Aanduiding van de profieltypes en de diepte van het archeologisch vlak op het GRB (bron: geopunt).	13
Figuur 5 Zicht op boorsequentie 1 met Ap-C profiel.....	14
Figuur 6 Zicht op boorsequentie 2 met Ap-C profiel.....	14
Figuur 7 Zicht op boorsequentie 3 met Ap-C profiel.....	14
Figuur 8 Zicht op boorsequentie 4 met afgetopt C profiel.....	15
Figuur 9 Zicht op boorsequentie 5 (gestaakt).	15
Figuur 10 Zicht op boorsequentie 6 met Ap-C profiel.....	15
Figuur 11 Zicht op boorsequentie 7 met Ap-C profiel.....	16
Figuur 12 Zicht op boorsequentie 8 met Ap-C profiel.....	16
Figuur 13 Zicht op boorsequentie 9 (gestaakt).	16
Figuur 14 Zicht op boorsequentie 10 met verstoord profiel.....	17
Figuur 15 Zicht op boorsequentie 11 met Ap-C profiel.....	17
Figuur 16 Zicht op boorsequentie 12 met Ap-C profiel.....	17
Figuur 17 Grafische weergave van de boorkolommen.	18
Figuur 18 Algemeen sleuvenplan, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	23
Figuur 19 Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de profielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	24
Figuur 20 Algemeen sleuvenplan met aanduiding van de hoogtemetingen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	25
Figuur 21 Profiel 1 in sleuf 1.	25
Figuur 22 Profiel 2 in sleuf 2.	26
Figuur 23 Profiel 3 in sleuf 4.	26
Figuur 24 Profiel 4 in sleuf 5.	27
Figuur 25 Profiel 5 in sleuf 8.	27
Figuur 26 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt).....	28
Figuur 27 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 3.	29
Figuur 28 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 4.	29
Figuur 29 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 5.	30
Figuur 30 Zicht op de afgetopte zone in het noorden van sleuf 6.	30
Figuur 31 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 6.	31
Figuur 32 Zicht op een verstoorde zone in sleuf 8.	31
Figuur 33 Detail van de allesporenkaart ter hoogte van de westelijke sporencluster, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	33
Figuur 34 Vlakfoto van (paal)kuil S1 in sleuf 1.	33
Figuur 35 Vlakfoto van greppel S2 en een recente kuil (verstoring) in sleuf 1.	34
Figuur 36 Vlakfoto van (paal)kuilen S3 en S4 in sleuf 1.....	34
Figuur 37 Vlakfoto van (paal)kuil S5 in sleuf 1.	35
Figuur 38 Vlakfoto van greppel S6 in sleuf 1.	35

Figuur 39 Vlakfoto van greppels S7 en S8 in sleuf 1.....	36
Figuur 40 Vlakfoto van kuil of greppel S9 in sleuf 1.	36
Figuur 41 Vlakfoto van greppels S11 t.e.m. S13 in sleuf 3.	37
Figuur 42 Vlakfoto van kuil S15 in sleuf 4.....	37
Figuur 43 Vlakfoto van kuil of greppel S16 in sleuf 4.	38
Figuur 44 Detail van de allesporenkaart ter hoogte van de oostelijke sporencluster, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).	39
Figuur 45 Vlakfoto van kuil S17 in sleuf 7.....	39
Figuur 46 Vlakfoto van greppel S18 in sleuf 7.	40
Figuur 47 Vlakfoto van kuil S19 in sleuf 7.....	40
Figuur 48 Vlakfoto van kuil S20 in sleuf 7.....	41
Figuur 49 Reducerend gebakken aardewerkfragmenten uit greppel S7 (inv. 1).	42
Figuur 50 Mogelijke doliumfragmenten uit greppel S8 (inv. 2).	43
Figuur 51 Wandfragment roodbeschilderd aardewerk uit greppel S11 (inv. 3).	43
Figuur 52 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....	51

Projectcode	2024K280	Boortype	Edelmann
Type onderzoek	Landschappelijk bodemonderzoek	Diameter	7cm
Datum	18/06/2026	Boortechniek	handmatig
Weer	droog, zonnig	Boorgrid	verspreid
Landgebruik	braakliggend	Aantal boringen	12
Vegetatie	geen, grassen, onkruiden		

BP	X	Y	TAW mv	Aardkundige eenheid		cm -mv		Methode beschrijving	Ondergrens			Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen	Interpretatie	Bodemtype		Plan	Foto
				nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid			symbool	beschrijving			Bodemkaart	Observatie		
1	82329	180229	+14,3m TAW	1	Ap	0	40	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	5
				2	C	40	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
2	82300	180221	+14,5m TAW	1	Ap	0	15	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	6
				2	C	15	-		nee	/	/	beige-geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
3	82274	180214	+14,5m TAW	1	Ap	0	10	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	7
				2	C	10	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
4	82254	180208	+14,5m TAW	1	C	0	-	Droog	nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	afgetopt	C-horizont	OB	afgetopt profiel	boorplan	8
5	82231	180202	+14,3m TAW	1	verstoring	0	-	Droog	nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	puinhoudend; boring gestaakt op -20cm	verstoring?	OB	verstoring?	boorplan	9
6	82250	180176	+14,7m TAW	1	Ap	0	35	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	Sbc	Zbp	boorplan	10
				2	C	35	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
7	82275	180181	+14,8m TAW	1	Ap	0	50	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	bovenaan: asfaltpuin	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	11
				2	C	50	-		nee	/	/	beige	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
8	82299	180188	+14,6m TAW	1	Ap	0	30	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	12
				2	C	30	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
9	82328	180196	+14,5m TAW	1	verstoring	0	-	Droog	nee	/	/	grijs-geelbruin	droog	S	lemig zand	vermengd; boring gestaakt op -20cm (grof puin)	verstoring?	OB	verstoring?	boorplan	13
10	82338	180163	+14,3m TAW	1	Ap	0	35	Droog	ja	matig	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	verstoring?	boorplan	14
				2	verstoring	35	-		nee	/	/	bruin	droog	S	lemig zand	/	verstoring?				
11	82273	180145	+14,6m TAW	1	Ap	0	30	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	OB	Zbp	boorplan	15
				2	C	30	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				
12	82247	180140	+14,3m TAW	1	Ap	0	30	Droog	ja	duidelijk	regelmatig	bruingrijs	droog	S	lemig zand	/	teelaarde	Sbc	Zbp	boorplan	16
				2	C	30	-		nee	/	/	geelbruin	droog	S	lemig zand	/	C-horizont				

Vondstenlijst

2024K281										Proefsleuven												
Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/ Coupedeel	Werkput/ Sleuf	Sector	Vak	Profiel	Vlak	Inzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Vondstcategorie	Soort	Omschrijving	Datering	Hoeveelheid (telling/schatting)	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	Vondst- tekening
1	7	/	/	1	/	/	/	1	aanleg	25/06/2026	/	/	aardewerk	reducerend	sporen van beroeting	ROM-ME	2	63	ja	49	/	/
2	8	/	/	1	/	/	/	1	aanleg	25/06/2026	/	/	aardewerk	dolium?	bruinig baksel, fijne tot grove kwartsinclusies	ROM	3	192	/	50	/	/
3	11	/	/	3	/	/	/	1	aanleg	25/06/2026	/	/	aardewerk	rood beschilderd	wandscherf	VOLME (10de-12de eeuw n.C.)	1	7	/	51	/	/

Sporenlijst

2024K281

Proefsleuven

Spoornr	Werkputnr./Sleufnr.	Sectornr.	Vaknr.	Vlaknr.	Interpretatie	Associatie	Datum	Aflijning	Datering	Coupe (x,y)	Diepte	Opmerkingen	Laag						Relatie	Vondstnr	Staalnr	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)
													Nummer	Aard (HOM/HET)	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie					
1	1	/	/	1	(paal)kuil	/	25/06/2026	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR-doGR	S	HK-	+	/	/	/	34	/
2	1	/	/	1	greppel	/	25/09/2026	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	/	/	35	/
3	1	/	/	1	(paal)kuil	/	25/12/2026	vaag	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	liGR	S	/	+	/	/	/	36	/
4	1	/	/	1	(paal)kuil	/	25/03/2027	vaag	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	liGR	S	/	+	/	/	/	36	/
5	1	/	/	1	(paal)kuil	/	25/06/2027	vaag	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	liGR	S	/	+	/	/	/	37	/
6	1	/	/	1	greppel	/	25/09/2027	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	doGR	S	/	+	/	/	/	38	/
7	1-3	/	/	1	greppel	S7/S8	25/12/2027	matig	ROM-ME	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	1	/	39	/
8	1-3	/	/	1	greppel	S7/S8	25/03/2028	matig	ROM	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	2	/	39	/
9	1	/	/	1	kuil/greppel	/	25/06/2028	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	/	/	40	/
10	2	/	/	1	greppel	/	25/09/2028	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	/	/	/	/
11	3	/	/	1	greppel	/	25/12/2028	matig	VOLME (11de-12de eeuw)	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	3	/	41	/
12	3	/	/	1	greppel	/	25/03/2029	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	/	/	41	/
13	3	/	/	1	greppel	/	25/06/2029	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	/	+	/	/	/	41	/
14	3	/	/	1	greppel	/	25/09/2029	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HOM	BRGR	S	/	+	/	/	/	/	/
15	4	/	/	1	kuil	/	25/12/2029	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HOM	BRGR	S	/	+	/	/	/	42	/
16	4	/	/	1	kuil/greppel	/	25/03/2030	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	BRGR	S	VL++	+	/	/	/	43	/
17	7	/	/	1	kuil	/	25/06/2030	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	doGR	S	HK	+	/	/	/	45	/
18	7	/	/	1	greppel	/	25/09/2030	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	GRBR	S	/	+	/	/	/	46	/
19	7	/	/	1	kuil	/	25/12/2030	matig	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	GR-ZW	S	HK	+	/	/	/	47	/
20	7	/	/	1	kuil	/	25/03/2031	vaag	onbepaald	/	onbepaald	/	1	HET	(do)GRBR	S	/	+	/	/	/	48	/

